

חיים : צדוק

רק ועדת חקירה שיפוטית יכולה

הטבח במערת המכפלה והאירועים שלאחריו, שבהם נמגעו בחברון ערבים נוספים, חייבים להיחקר על ידי ועדת חקירה שיפוטית לפי חוק ועדות חקירה. ועדת חקירה כזאת נועדה, לפי החוק, לחקור... עניין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית אותה שענה הסעו בירור". קשה להעלות על הדעת אירוע ההולם יותר הגררה זו. תפקידה המרכזי של ועדת חקירה הוא להגיע לחקר האמת העובדתית. בפרשה זו, ישנם שלושה תחומים עיקריים המחייבים חקירה:

● איך נתאפשרה כניסתו של ר"ר ברוך גולדשטיין לאולם התפילות כשהוא נושא רובה אוטומטי ובכליו מספר מחסניות? מה היו הוראות הקבע לשמירה במקום? האם הן היו מספיקות? האם הסידורים במציאות תאמו את ההוראות? על מי האחריות לסידורי הבטיחות?

● ייחקרו המעשה של ר"ר גולדשטיין, רקעו, אישיותו וקשריו. האם פעל על דעת עצמו בלבד או היו שסייעו בידו או נתנו לו הכוונה או השראה?

● מה היתה השתלשלות המאורעות אחרי הטבח, שהביאו להרג נוסף של ערבים בחברון? מי נושא באחריות להרג זה?

המימצאים העובדתיים של הוועדה ישמשו תשתית להמלצות אופרטיביות, להסקת מסקנות ולהפקת לקחים.

בידי ועדת חקירה שיפוטית הסמכויות והכלים למיצוי האמת העובדתית. עוד לא הומצאה שיטה מהימנה יותר לחקירת אמת עובדתית מדרך החקירה השיפוטית. ועדת חקירה שיפוטית מתמנה על ידי נשיא בית המשפט העליון, ובראשה הנשיא עצמו או שופט שהנשיא קובע. הוועדה מקיימת ישיבותיה בסומבי, אלא אם כן מדובר בעניינים ביטחוניים מובהקים ואם ישנם כאלה המחייבים סודיות.

בכוחה של הוועדה שתקום לכפות הופעת עדים. יהיה עליה לשמוע עדי ראיה, יהודים וערבים, חיילים, שוטרים ואנשי ביטחון בדרגות שונות, מתפללים ופצועים ערבים, תושבי קריית ארבע, תושבי חברון ערבים ויהודים וחברי ארגונים וקבוצות ש"ר גולדשטיין נמנה עימם.

ועדת חקירה שיפוטית תזכה לרמת האמינות הגבוהה ביותר שאפשר להגיע אליה בארץ ובעולם.

עלינו ללמוד מניסיון העבר. ב-21.8.1969 הוצת מיסגר אליאקא. הממשלה ברא שותה של גולדה מאיר החליטה שתוקם ועדת חקירה שיפוטית, ונשיא בית המשפט העליון מינה ועדה בת המישה חברים, בראשות השופט יואל זוסמן, ובתוכם שופט ערבי מוסלמי וראש עירייה ערבינוצרי. איש לא יכול היה להטיל ספק באינולותה של הוועדה ובאמינות הרו"ח שלה. הרכב הוועדה הזאת ראוי שימש דגם לוועדה במקרה הנוכחי.

בשנת 1982 החליטה הממשלה כראשונה של מנחם בגין שתוקם ועדת חקירה שיפוטית לחקירת הטבח שביצעו הפלנגות הנוצריות בלבנון במחנות סכרה ושתילה, שנשלחו אותה על ידי צה"ל. חקירת הוועדה, מימצאה המלצותיה קבעו הן את אחריותו הישירה של הפלנגות ואת אחריותו העקיפה של הדרג המדיני הצבאי בישראל. גם מסקנות הוועדה הן נתקבלו בישראל ובעולם כתיאור נאמן של האירועים וכהסקה אמינה של המסקנות המתחייבות.

בשנת 1990 נתמנתה על ידי ראש הממשלה יצחק שמיר, ועדת בירור" לבריקת האירועים בחדר הבית ב-8.10.90. גם אם לא היה ספק לגבי כושרם האישי ויושרם הציבורי של חברי הוועדה הזאת, הייתי סבור אז - ואני סבור גם היום - שהממשלה שנתה כאשר העדיפה ועדת בירור חסרת סמכויות ומעמד חוקי על פני ועדת חקירה שיפוטית. רו"ח ועדת הבירור השאיר אחריו תהיות לאימעטות, ורבים בארץ ובעולם אינם רואים בו תיאור מלא ומוסמך של הטבח בהרהיבת והסקת המסקנות המיבצעיות והאישיות.

לחקירת הטבח במערת המכפלה והאירועים בחברון שלאחריו, ררושה ועדת חקירה שמאחוריה המוניטין והיוקרה של מערכת השיפוט הישראלית, על עצמאותה ואי תלותה. ועדת כזאת תהיה מהימנה ומקובלת על הציבור בישראל. היא תהיה גם תשובה הולמת לתביעות שתיערך חקירה בינלאומית. רק ועדה כזאת עשויה לזכות באימון הקהילייה הבינלאומית ואף באמונו של לפחות חלק מהעולם הערבי.

חיים צדוק ח"כ ושר המשפטים לשעבר היה בין האחראים לקליטת עליית מרבד הקסמים מטעם הסוכנות היהודית ושימש גם כעוזר למנהל מחלקת הקליטה של הסוכנות. הוא ידע היטב מה נעשה במחנות ובמוסדות הרישמיים. כשאר חבר מרעיו, לאחר מעשה: הוא לא ידע, לא ראה, לא שמע, לא מבין בכלל על מה מדברים... והמעניין ביותר, מתעלם מהצורך להקמת "ועדת חקירה ממלכתית שיפוטית" לפשע נגד עם זה.

למרבה האירוניה, בענין "אירועי חברון" נראה כי הוא "התעורר" ו"לימד" את העם כי - "רק ועדת חקירה שיפוטית יכולה" !!

כך "סחרו" בהם "הגורמים הרישמיים" 7 בארגז

